

Rada Gminy Świętajno
Świętajno 104
19-411 Świętajno

Petycja

w sprawie budowy wielkich farm fotowoltaicznych na terenie gminy Świątajno

2. Prüfung

Petycja w sprawie budowy wielkich farm fotowoltaicznych na terenie gminy Świętajno

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195 z późn. zm.), działając w interesie publicznym, my niżej podpisani mieszkańcy gminy Świętajno, właściciele znajdujących się na jej terenie nieruchomości oraz przyjaciele gminy, mając na uwadze troskę o dobrostan mieszkańców, ochronę naturalnego środowiska oraz dobro wspólne, jakim jest krajobraz naturalny, **kierujemy do Rady Gminy Świętajno, swój sprzeciw wobec lokalizacji inwestycji polegającej na budowie elektrowni fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie obrębu Dunajek w gminie Świętajno, powiat olecki.** W związku z tym żądamy:

1. odrzucenia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego dla fragmentu obrębu Dunajek;
2. powstrzymania się Rady Gminy przed przyjmowaniem jakichkolwiek planów miejscowych przed opracowaniem i przyjęciem planu ogólnego;
3. podjęcia prac nad sporządzeniem planu ogólnego, który zabezpieczy interesy gminy i mieszkańców oraz pomoże chronić środowisko naturalne i krajobraz gminy.

Niemal cały obszar planowanej inwestycji pokrywa się z Obszarem Chronionego Krajobrazu Pojezierza Łeckiego. Lokalny krajobraz, unikalny w skali kraju, pozostaje jednym z fundamentalnych zasobów gminy Świętajno. Jest on podstawowym powodem, dla którego tak wiele osób nie tylko odwiedza gminę Świętajno w celach turystycznych, ale także kupuje nieruchomości rekreacyjne czy wreszcie osiedla się tu na stałe (załącznik nr 1).

Barierę ekologiczną powstałą w wyniku lokalizacji elektrowni fotowoltaicznej o planowanym zasięgu doprowadzą do szeregu negatywnych skutków przyrodniczych. Większość z nich będzie wynikać z podziału krajobrazu i siedlisk na mniejsze płaty z ograniczonym i utrudnionym kontaktem organizmów w nich zamieszkujących. Podział krajobrazu będzie prowadził do:

- a) fragmentacji i izolacji populacji zwierząt oraz ich obszarów siedliskowych;
- b) ograniczenia możliwości wykorzystywania arealów osobniczych poprzez zahamowanie migracji związanych ze zdobywaniem pożywienia czy szukaniem miejsc schronienia;
- c) ograniczenia i zahamowania migracji i wędrówek dalekiego zasięgu – zahamowanie ekspansji gatunków i kolonizacji nowych siedlisk;
- d) ograniczenia przepływu genów i obniżenia zmienności genetycznej w ramach populacji;
- e) zamierania lokalnych populacji i w efekcie obniżenia bioróżnorodności obszarów siedliskowych oddzielonych barierami ekologicznymi.

Ponadto plany budowy ogromnych farm fotowoltaicznych stoją w sprzeczności z założeniami obowiązującej strategii zrównoważonego rozwoju gminy Świętajno, w której szczególnie nacisk kładzie się na rozwój rolnictwa i turystyki oraz ochronę przyrody. Elementy te postrzegane są jako silne strony gminy w analizie SWOT (str. 43, pkt. 4). Z rozwojem turystyki i ochrony przyrody związane są bezpośrednio cele strategiczne wyznaczone w dokumencie (str. 54, pkt. 6.3). Jako przykład niech służy treść wymienionych poniżej celów operacyjnych znajdujących się w analizie:

2.2.3. Wspieranie inicjatyw mających na celu zintegrowany rozwój turystyki aktywnej kwalifikowanej (w tym pieszej, rowerowej, jeździeckiej, kajakarstwa itp.)

2.4.1. Popularyzowanie i pomoc we wdrażaniu programów związanych z ochroną środowiska naturalnego

2.4.2. Wspieranie inicjatyw na rzecz budowy szlaków, tras tematycznych; pieszych, konnych, rowerowych, kajakowych, itp. (załącznik nr 2)

W wyniku realizacji wzmiankowanej inwestycji ucierpi lokalny sektor turystyczny. Największym walorem Mazur Garbatych jest wyjątkowy na skalę Polski krajobraz pagórków polodowcowych i bogata przyroda, z czego wynika atrakcyjność turystyczna regionu. Negatywne skutki ekonomiczne spowodowane odpływem turystów dotkną przede wszystkim małe podmioty, czyli najczęściej przedsiębiorstwa rodzinne, dla których nawet niewielka utrata przychodów może stanowić poważny problem.

Pragniemy zauważyć, że zyski z inwestycji czerpać będzie wąska grupa osób, składająca się de facto z inwestora oraz właściciela gruntów. Natomiast straty materialne wynikające ze spadku cen nieruchomości, utraty stanowisk pracy w sektorze turystycznym oraz spadku dochodów z prowadzenia działalności w tym sektorze dotkną szerokiej grupy mieszkańców gminy i osób prowadzących na jej terenie działalność gospodarczą.

Inwestycja ma być zlokalizowana na gruntach rolnych. Ochrona ziemi rolnej jako zasobu strategicznego i dobra narodowego o skończonym i nie poddającym się zwielokrotnieniu wolumenie powinna stanowić jeden z priorytetów samorządu. Już dziś niektóre kraje europejskie, jak na przykład Włochy, podejmują działania legislacyjne mające na celu zakaz lokalizowania farm fotowoltaicznych na ziemiach rolnych (załącznik nr 3).

Istotne jest, że inwestycja zablokuje przyszłe plany dotyczące rozszerzenia obszarów chronionych Puszczy Boreckiej, związane z utworzeniem na jej terenie rezerwatów, a być może w przyszłości również parku krajobrazowego. Uczyni też bezsensownymi lokalne starania o budowę trasy

rowerowej z wykorzystaniem przedwojennej infrastruktury kolejowej pomiędzy Oleckiem a Giżyckiem. Z naszych informacji wynika, że o takich planach dyskutuje się w gminach leżących na trasie starego niemieckiego szlaku kolejowego. Sama gmina w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Świątajno na lata 2015–2024 w ramach celu operacyjnego 2.4.2 wyznaczyła sobie kierunek wspierania inicjatyw na rzecz budowy szlaków i tras tematycznych: pieszych, konnych, rowerowych, kajakowych (załącznik nr 2).

W obliczu zmian klimatycznych i coraz częstszych fal gorąca, szczególnie na południu Europy, zmianom ulegają trendy turystyczne. Już dziś wiele osób rezygnuje z wyjazdów w okresie letnim w kierunkach południowych, a niemieckie czy francuskie organizacje turystyczne wręcz zalecają (szczególnie osobom starszym) wybór chłodniejszych destynacji. Wśród rekomendacji tych znajdują się kierunki takie jak kraje bałtyckie czy właśnie północna Polska. Rujnując własny krajobraz, gmina utraci możliwość przejęcia części tego ruchu turystycznego (załącznik nr 5).

Należy podkreślić, że po ustaniu umowy dzierżawy gruntu pomiędzy inwestorem a właścicielem gruntu strony staną przed problemem utylizacji setek tysięcy paneli PV. Kierujemy do Rady Gminy pytanie, czy zdaje sobie sprawę z zagrożenia związanego z potencjalnym niewywiązaniem się inwestora z obowiązku ich utylizacji (jeśli takie zapisy znajdują się w ogóle w umowie pomiędzy inwestorem a dzierżawodawcą)? Co w przypadku, gdy jedna ze stron ogłosi upadłość? W jaki sposób gmina chce się zabezpieczyć na taką ewentualność? 1 ha farmy PV to od 2500 do 4000 sztuk paneli PV. Przy inwestycji o powierzchni 200 ha daje to odpowiednio od 250 000 do 400 000 pojedynczych paneli. Obecnie koszt utylizacji jednej sztuki panelu wynosi ok. 30 zł. Dla całej inwestycji jest to więc koszt od 7 500 000 zł do 12 000 000 zł. Stanowi to wielokrotność rocznych przychodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości uzyskanych z inwestycji (przyjmując 1,16 zł/m²) (załącznik nr 6).

Co więcej, w obliczu agresywnych zachowań Federacji Rosyjskiej oraz trwającej od ponad dwóch lat wojny w Ukrainie nie możemy wykluczyć podjęcia przez Rosję próby agresji w stosunku do państwa polskiego. W przypadku rosyjskiego ataku jednym z głównych celów agresora będzie polska infrastruktura strategiczna, w tym elektrownie. Stąd nasze pytanie do Rady Gminy dotyczące możliwości gminy Świątajno w zakresie ochrony ludności cywilnej (schrony, miejsca ukrycia, jednostki obrony cywilnej, plany ewakuacyjne itd.) w razie ataków rakietowych na wielkoobszarowe instalacje fotowoltaiczne (załącznik nr 4).

Pragniemy podkreślić, że nie jesteśmy przeciwnikami odnawialnych źródeł energii. Jednak uważamy, że miejsce dla farm fotowoltaicznych jest na terenach o niskiej wartości krajobrazowej i środowiskowej, terenach przemysłowych, starych wyrobiskach, pasach autostradowych, a nie w miejscach szczególnie cennych. Rozumiemy potrzebę ograniczania emisji gazów cieplarnianych i powstrzymywania się od spalania paliw kopalnych, jednak za absurdalne i kontrskuteczne uważamy realizację tego celu poprzez dewastującą ingerencję w przyrodę Mazur Garbatych.

Żądając powstrzymania się przez gminę od przyjmowania szczegółowych planów miejscowych przed uchwaleniem planu ogólnego, wskazujemy na Ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, która zobowiązuje gminy do przyjęcia planów ogólnych do 31 grudnia 2025 roku. Plany szczegółowe, jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, nie powinny być uchwalane przed planami ogólnymi – przeczy to bowiem logice „od ogółu do szczegółu” (załącznik nr 7).

Załączniki:

Załącznik nr 1: https://madeinwm.pl/mazury-garbate-magiczna-kraina-z-dala-od-tlumow/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR0U5nWgkufscY-UCNuuYjZyf7YXWQDjf-7lWpt3bYMLDQYsP-tMj6Mi6fQ_a_em_upi22VuEq8lxD6FSmBULSg

Załącznik nr 2: https://bip.swietajno.pl/wiadomosci/archiwum/1461/wiadomosc/280671/uchwala_nr_xii4915_rady_gminy_swietajno_z_dnia_30_wrzesnia_2015_

Załącznik nr 3: <https://www.farmer.pl/energia/oze/fotowoltaika/wlochy-zakazuja-budowy-farm-fotowoltaicznych-na-gruntach-rolnych.146470.html>

Załącznik nr 4: <https://forsal.pl/kraj/bezpieczenstwo/artykuly/9544715,kiedy-polsce-grozi-wojna-z-rosja-niepokojace-slowa-szefa-bbn.html>

Załącznik nr 5: https://mize.tech/blog/slow-tourism-case-studies-examples-to-truly-understand-slow-tourism/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR0gggruwCjBk6Y8PAERBPajvNyeQT41w7ACfNLO9e6VbCIZT_4qYV8G-l_aem_RjWEmGviHxVwR6EkjXKGA

Załącznik nr 6: <https://columbusenergy.pl/blog/recykling-paneli-fotowoltaicznych/>

Załącznik nr 7: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230001688>

Ewa Bakota, Grzegorz Gałązka, Agnieszka Kacperska-Gałązka, Aleksandra Klonowska-Szałek, Joanna Kocon, Marcin Szałek oraz przyjaciele Mazur Garbatych

Podpisy – 570

#

Nazwa

Miejsce zamieszkania

Opublikowane

1

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]